

UCHWAŁA NR XLV/286/2017
RADY MIEJSKIEJ W STĄPORKOWIE
z dnia 21 grudnia 2017 roku

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych na rok 2018.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2017 poz. 1875), art. 4¹ ust. 1 - 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2016 r., poz. 487 ze zm.), **Rada Miejska w Stąporkowie uchwala, co następuje:**

§ 1.

Wprowadza się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2018 rok, który otrzymuje brzmienie określone w załącznikach nr 1 i 2 do niniejszej Uchwały.

§ 2.

Wykonanie Uchwały powierza się Burmistrzowi Stąporkowa.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.

Przewodniczący Rady Miejskiej
Jacek Kołodziej

UZASADNIENIE

Program na rok 2018 stanowi kontynuację oraz poszerzenie realizacji zadań z lat poprzednich. Zadania te wynikają z lokalnych uwarunkowań oraz z zapisów ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, które stanowią podstawę wszelkich działań podejmowanych na terenie Gminy Stąporków w tym zakresie.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA 2018 r.

I. WPROWADZENIE

Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD-10 uzależnienie od alkoholu postrzegane jest jako jeden z rodzajów zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania. Alkoholizm to choroba całej rodziny. Zaburza funkcjonowanie systemu rodzinnego, w którym znajduje się osoba uzależniona. Pomimo tego przyswajana wiedza na temat tej choroby wyzwala świadomość tego co się wydarzyło i tego, czym to może zaowocować. Wiedza ta staje się cennym narzędziem pozwalającym zrozumieć to kim się jest i dlaczego. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Stąporków na 2018 r., zwany dalej Programem, określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych, wynikających z używania alkoholu. Realizację zadań z zakresu ochrony zdrowia nakłada na samorzady gmin art. 7 ustawy o samorządzie gminnym, a zadania własne gminy wynikają bezpośrednio z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2016 r. Poz. 487). Ustawa nakłada na organy administracji państwowej oraz jednostki samorządu terytorialnego obowiązek podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, działania na rzecz trzeźwości, przeciwdziałania powstawaniu i usuwaniu następstw nadużywania alkoholu, wspierania działalności w tym zakresie, które obejmują w szczególności:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.
2. Udzielanie rodzinom szerokiej pomocy, w tym także pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych.
4. Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych, a także osób fizycznych

służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Program w swej konstrukcji merytorycznej jest zgodny z rekomendacjami Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2018 stanowi kontynuację działań naprawczych wynikających z diagnozy lokalnych problemów społecznych opracowanych przez Centrum Działań Profilaktycznych przy współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i uwzględnia ewaluację działań programu.

Wynika z niej, że najbardziej skutecznymi oddziaływaniami są programy socjoterapeutyczne, które należy prowadzić regularnie, z uwzględnieniem grup rozwojowych, ale też warsztaty wspierającego rodzicielstwa dzięki czemu efekt utrzymuje się znacznie dłużej. Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych rekomenduje te działania, podobnie jak wprowadzenie programów wczesnej interwencji dla młodzieży eksperymentującej z substancjami psychoaktywnymi.

II. DIAGNOZA

- Miasto i Gminę zamieszkuje łącznie ok. 17 513 mieszkańców, w tym 8979 kobiet i 8534 mężczyźni (stan na dzień 31.12.2016 r.)
- Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w PUP – 1192 osoby
- Liczba przedszkoli – 3
- Liczba szkół podstawowych – 6, szkół gimnazjalnych – 2 oraz Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych - 1
- Liczba ośrodków kultury – 1
- Liczba obiektów sportowych (wraz z boiskami szkolnymi) – 7
- Liczba podstawowych zespołów opieki zdrowotnej – 2
- Liczba policyjnych rewirów dzielnicowych – 3
- Liczba placówek pomocy społecznej – 1
- Liczba rodzin korzystających z różnych form pomocy społecznej – 791, spośród których bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego dotyczy 80 rodzin
- Liczba dzieci biorących udział w zajęciach organizowanych przez Placówkę Wsparcia Dziennego – 30 (Stąporków) +15 (Hucisko) Placówka Wsparcia Dziennego w formie podwórkowej prowadzonej przez ZHP
- Liczba placówek zapewniających schronienie – 1
- Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej:

2014r. – 9

2015r. – 12

2016r. – 12

- Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych:

2014r. – 2

2015r. – 4

2016r. – 4

- Liczba sporządzonych Niebieskich Kart:

2014r. – 57

2015r. – 82

2016r. – 50

- Liczba spraw rozpatrywanych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

2015r. – 44

2016r. – 44

- Liczba spraw skierowanych przez GKRPA do Sądu Rodzinnego:

2014r. – 30

2015r. – 15

2016r. – 22

Podkreślić należy, że na podstawie statystyk prowadzonych w tut. M-GOPS obserwowany jest ostatnio wzrost skali zagrożeń dla rodziny, głównie poprzez przemoc w rodzinie i zaniedbania rodziców, najczęściej związane z nadużywaniem alkoholu (co wynika m.in. z danych zawartych w Niebieskich Kartach (54 NK– stan na dzień 30 listopada br.).

Liczba dostępnych punktów sprzedaży napojów alkoholowych – 63, w tym 7 lokali gastronomicznych (z przeznaczeniem do spożycia w miejscu sprzedaży) i 56 sklepów (do spożycia poza miejscem sprzedaży).

Z diagnozy społecznej środowiska lokalnego Gminy Stąporków wynika, że aż 28-29% ankietowanych uczniów w tych szkołach, zarówno miejskich jak i wiejskich przyznało się, że piło alkohol. Natomiast w gimnazjach miejskich przyznało się do tego aż 64% respondentów. Łącznie aż 65% uczniów wiejskich szkół podstawowych i 20% miejskich miało kontakt z alkoholem w wieku 10 lat lub mniej, a 59% uczniów miejskich szkół podstawowych (25% uczniów wiejskich SP) próbowało alkoholu już w wieku 12 lat. Należy zwrócić także uwagę na to, że ok. 5% uczniów szkół podstawowych, 5% gimnazjalistów miejskich oraz 6% uczniów szkół średnich podało, że są przez rodziców wyzywani, a wobec 8% najmłodszych uczniów wiejskich stosowane są groźby. Podkreślenia wymaga także, iż uczniowie szkoły podstawowej są zdania, że ich rodzice rzadko

kontaktują się ze szkołą (ok. 58%). Uczniowie gimnazjum i szkoły średniej podali zaś taką odpowiedź w 55%. Taka skala problemów w zakresie wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych, która bez wątpienia znajduje także potwierdzenie w danych będących w posiadaniu tutejszego Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, w pełni uzasadnia prowadzenie warsztatów wspierającego rodzicielstwa.

Strategiczne kierunki realizacji gminnego programu na rok 2018:

1. Wspieranie działalności opiekuńczo-wychowawczej prowadzonej dla dzieci i młodzieży, ze szczególnym uwzględnieniem działań skierowanych do dzieci z grup ryzyka, a także dla uczestników zajęć współorganizowanych przez Placówkę Wsparcia Dziennego.
2. Wspieranie prospołecznych działań młodzieży przez mentorów/tutorów, programów liderских i działań rówieśniczych z obszaru profilaktyki i promocji zdrowia.
3. Programy wczesnej interwencji skierowane do młodzieży eksperymentującej z substancjami psychoaktywnymi.
4. Warsztaty wspierającego rodzicielstwa.
5. Większa współpraca w zakresie działań w obszarze profilaktyki szkolnej w oparciu o cykliczne rekomendowane programy profilaktyczne. Prowadzenie działań o charakterze akcyjnym (konkursy, pogadanki, koncerty, pikniki integracyjne, warsztaty, festiwale), które stanowiąc będą uzupełnienie oraz wzbogacenie realizowanych programów profilaktycznych.
6. Realizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych, jako integralny element programu profilaktycznego uwzględniającego szeroki zakres zagadnień związanych ze zdrowym stylem życia (konstruktywne budowanie postaw młodych ludzi wobec używek, wzmocnienie czynników chroniących wobec rozwiązywania konfliktów oraz eliminowania przemocy).
7. Monitorowanie skali zagrożeń społecznych w środowisku lokalnych poprzez sporządzenie lokalnej diagnozy za pomocą przeprowadzonych badań i sondaży.
8. Współpraca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji i innych instytucji w kierunku prawnego egzekwowania przestrzegania ustawowego zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia oraz w obszarze kierowania na programy wczesnej interwencji młodzieży eksperymentującej.
9. Współdziałanie oraz pomoc w szkoleniu grup zawodowych i osób związanych bezpośrednio lub pośrednio z realizacją Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (członkowie Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, osoby zatrudnione w ramach świadczenia poradnictwa w zakresie uzależnień, współuzależnień, przeciwdziałania przemocy, a także poradnictwa i konsultacji prawnych, policja, pomoc społeczna, pedagodzy, i inni).
10. Budowanie lokalnych koalicji na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,

także w ramach porozumień z innymi samorządami lokalnymi oraz nagłaśnianie działań przy okazji różnych wydarzeń w gminie.

-11. Prowadzenie procedury zobowiązania do leczenia odwykowego.

Aby wdrożyć tę strategię konieczna jest współpraca i tworzenie zintegrowanego systemu profilaktyki gminnej angażującego wiele grup społeczności lokalnej (oprócz młodzieży i rodziców także wychowawców, sprzedawców napojów alkoholowych, przedstawicieli samorządu itp.)

III. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu są wszyscy mieszkańcy Gminy Stąporków, a w szczególności dzieci i młodzież szkolna, osoby uzależnione od alkoholu, osoby pijące szkodliwie, a także rodziny (w tym osoby współuzależnione, Dorosłe Dzieci Alkoholików) i najbliższe otoczenie osób z problemem alkoholowym. Odbiorcami ponadto będą osoby doświadczające przemocy w rodzinie oraz jej sprawcy.

IV. CELE PROGRAMU

1) Cel strategiczny

Zwiększenie zakresu działań profilaktycznych w odniesieniu do dzieci i młodzieży, uczniów placówek oświatowych oraz będących uczestnikami zajęć Placówek Wsparcia Dziennego; edukacja publiczna w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom oraz przemocy w rodzinie; wzmocnienie aktywności w zakresie promocji zdrowego stylu życia oraz ograniczenie spożywania alkoholu i związanych z tym problemów społecznych, rodzinnych jak również zdrowotnych.

2) Cele operacyjne:

- a) Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem oraz ich rodzin.
- b) Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
- c) Współpraca i wspieranie instytucji i organizacji pozarządowych w działaniach i programach na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin oraz krzewieniu trzeźwości i abstynencji.
- d) Szerzenie i wspieranie działalności profilaktycznej, a tym samym podnoszenie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów i zagrożeń związanych z używaniem alkoholu oraz możliwością zapobiegania temu zjawisku.
- e) Wspieranie działalności informacyjno-edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych.
- f) Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

V. ZADANIA I SPOSÓB ICH REALIZACJI

Zgodnie z postanowieniami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz Narodowego Programu Zdrowia do głównych zadań gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych należą m.in.:

I. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień pomocy społecznej, psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:

1. Współpraca z oddziałami leczenia odwykowego.
2. Dofinansowanie terapii stacjonarnych i wyjazdowych oraz innych zajęć terapeutycznych zwiększających skuteczność leczenia odwykowego, skierowanych dla osób uzależnionych, pijących ryzykownie i szkodliwie oraz członków ich rodzin.
3. Rehabilitacja, tj. wsparcie po leczeniu, zapobieganie nawrotom w celu: zachowania abstynencji, poprawy zdrowia psychicznego, nabycia umiejętności potrzebnych do rozwiązywania problemów emocjonalnych, rozwoju osobistego, odbudowania więzi rodzinnej. Realizacja działań zmierzających do aktywizacji zawodowej i społecznej osób uzależnionych.
4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i działania na rzecz integracji ze społecznością lokalną. Finansowanie wybranych usług i programów realizowanych dla osób uzależnionych, członków rodzin z problemem alkoholowym oraz osób dotkniętych przemocą domową.
5. Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego uwzględniającego pomoc osobom uzależnionym i ich rodzinom, tj. specjalista ds. uzależnień, współuzależnień, psycholog, prawnik, pomoc terapeuty rodzinnego.
6. Wspieranie działań grup samopomocowych, pomoc merytoryczna i lokalowa grupom wsparcia.
7. Finansowanie szkoleń dla pielęgniarek i lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej w zakresie uzależnień i związanej z nimi przemocy w rodzinie.
8. Dofinansowanie działalności specjalistycznych miejsc pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie (ośrodki i punkty interwencji kryzysowej, schroniska, placówki udzielające pomocy dzieciom – ofiarom przemocy w rodzinie, itp.).
9. Finansowanie działań profilaktyczno – terapeutycznych dla ofiar przemocy domowej przy współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym.
10. Finansowanie superwizji/konsultacji lub innych form wsparcia dla osób zaangażowanych w udzielanie pomocy dotkniętym problemem alkoholowym/problemem przemocy.

WSKAŹNIKI REALIZACJI ZADANIA:

- liczba osób biorących udział w programach terapeutycznych, sesjach/warsztatach terapeutycznych,
- liczba grup samopomocowych,
- liczba osób korzystających ze szkoleń,
- liczba osób, które skorzystały z poradnictwa specjalistycznego w zakresie uzależnień i współuzależnień, przeciwdziałania przemocy, a także poradnictwa i konsultacji prawnych,
- ilość korzystających z programów readaptacyjnych,
- liczba osób, które uzyskały informacje o możliwości pomocy osobom dotkniętym chorobą alkoholową i ich rodzinom, w tym z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

II. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych; tworzenie dzieciom i młodzieży warunków do trzeźwego i zdrowego stylu życia m.in. poprzez organizację czasu wolnego, (także w okresie wolnym od nauki). Wzmacnianie czynników chroniących i motywujących do większej aktywności w życiu społecznym.

1. Finansowanie długofalowych programów profilaktycznych dla uczniów oraz szkoleń dla kadry pedagogicznej w zakresie prowadzenia zajęć profilaktycznych, a także dla rodziców - realizowanych w ramach pozaszkolnych programów profilaktyki; uczenie umiejętności służących zdrowemu i trzeźwemu życiu poprzez wydarzenia o charakterze:

- kulturalno – turystycznym (rajdy, wycieczki),
- edukacyjno – artystycznym (plenery, warsztaty, festiwale, festyny, pikniki integracyjne, konkursy),
- sportowym, które stanowiąc będą uzupełnienie oraz wzbogacenie realizowanych programów

2. Finansowanie działań promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania czasu przez dzieci i młodzież – rozwój zorganizowanych zajęć pozaszkolnych w świetlicach, świetlicach wiejskich oraz współfinansowanie działalności Placówki Wsparcia Dziennego „Dobra Przestrzeń” działającej w strukturze MGOPS w Stąporkowie,

3. Wspieranie prospołecznych działań młodzieży przez mentorów/tutorów, programów liderских i działań rówieśniczych z obszaru profilaktyki i promocji zdrowia.

4. Realizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych, jako integralny element programu profilaktycznego uwzględniającego szeroki zakres zagadnień związanych ze zdrowym stylem życia (konstruktywne budowanie postaw młodych ludzi wobec używek, wzmacnianie czynników chroniących wobec rozwiązywania konfliktów oraz eliminowania przemocy).

5. Udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach i akcjach informacyjno – edukacyjnych,

m.in. skierowanych do sprzedawców alkoholu (szkolenia i warsztaty); wykonanie i zakup materiałów profilaktycznych – prasa i książki specjalistyczne, broszury, plakaty, druki, ulotki, nagrody w konkursach oraz inne materiały informacyjne, edukacyjne i promocyjne,

6. Organizowanie i prowadzenie zajęć dla dzieci i młodzieży w okresie ferii i wakacji, z zachowaniem warunków przeprowadzenia działań profilaktycznych dot. uzależnień,

7. Organizacja i współorganizacja wydarzeń promujących rodzinę jako podstawową wartość w społeczeństwie, umacnianie postaw prospołecznych, integracja społeczności lokalnej,

8. Warsztaty wspierającego rodzicielstwa – programy rekomendowane,

9. Budowanie lokalnych koalicji na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, także w ramach porozumień z innymi samorządami lokalnymi oraz nagłaśnianie działań przy okazji różnych wydarzeń w gminie.

10. Monitorowanie skali zagrożeń społecznych w środowisku lokalnych poprzez sporządzenie lokalnej diagnozy za pomocą przeprowadzonych badań i sondaży

WSKAŹNIKI REALIZACJI ZADAŃ:

-ilość świetlic/ placówek wsparcia dziennego/ punktów realizujących programy m.in. opiekuńczo-wychowawcze działających na terenie gminy,

-ilość programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz liczba uczestników,

-ilość zakupionych broszur, literatury, ulotek, plakatów,

-ilość przeprowadzonych kampanii ogólnopolskich i lokalnych,

-ilość zorganizowanych imprez/ wydarzeń promujących rodzinę, zdrowy i trzeźwy styl życia (liczba uczestników),

-ilość dzieci i młodzieży uczestniczących w programach.

III. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

1. Współpraca i wspomaganie działalności organizacji pozarządowych i innych jednostek pożytku publicznego w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień;

2. Promowanie ciekawych projektów i inicjatyw społecznych w obszarze profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej zarówno w środowisku lokalnym jak i podczas wyjazdów.

WSKAŹNIKI REALIZACJI ZADAŃ:

- liczba osób korzystających z różnych form pomocy,

- liczba organizacji/programów.

IV. Zapewnienie działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i innych podmiotów realizujących zadania z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania przemocy:

1. Tworzenie warunków do pracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stąporkowie, Zespołu Interdyscyplinarnego oraz zespołów problemowych Komisji,
2. Szkolenia dla członków GKRPA i innych podmiotów realizujących zadania z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania przemocy,
3. Realizacja procedury zobowiązania do leczenia,
4. Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych i lokali gastronomicznych przez osoby upoważnione przez Burmistrza.

WSKAŹNIKI REALIZACJI ZADAŃ:

- liczba przyjętych wniosków o objęcie leczeniem odwykowym,
- liczba osób, z którymi członkowie Komisji przeprowadzili rozmowy motywujące do podjęcia leczenia w związku z nadużywaniem alkoholu,
- liczba osób, które podjęły leczenie bez kierowania sprawy do sądu, po przeprowadzeniu przez Komisję rozmowy motywującej,
- liczba osób, wobec których Komisja wystąpiła do sądu z wnioskiem o wydanie postanowienia o obowiązku podjęcia leczenia odwykowego,
- ilość przeprowadzonych kontroli w punktach sprzedaży napojów alkoholowych.

V. Ograniczanie dostępu do alkoholu.

Ograniczanie dostępności alkoholu stanowi jedno z najbardziej efektywnych narzędzi ograniczania poziomu spożycia napojów alkoholowych oraz rozmiarów szkód zdrowotnych i społecznych nim spowodowanych. W niewielkim zakresie ograniczenia określone zostały na poziomie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi dające pewne uprawnienia na szczeblu gminy. Ograniczanie dostępności alkoholu na szczeblu lokalnym odbywać się będzie poprzez:

1. Przestrzeganie limitu punktów sprzedaży alkoholu oraz warunki ich usytuowania - uchwała Rada Miejska w Stąporkowie w odrębnych uchwałach.
2. Współpraca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji i innych instytucji w kierunku prawnego egzekwowania przestrzegania zasad ustawowego zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.

WSKAŹNIKI REALIZACJI ZADAŃ:

- ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
- ilość przeprowadzonych kontroli w punktach sprzedaży napojów alkoholowych,
- ilość interwencji w związku z naruszeniem zakazu sprzedaży, reklamy i promocji napojów alkoholowych.

VI. REALIZACJA PROGRAMU

1. Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych koordynowana jest przez **Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stąporkowie**.

2. Zadania Programu realizowane są poprzez:

- Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Urząd Miejski i inne jednostki podległe i współpracujące,
- Policję,
- Organizacje pozarządowe, zgodnie z uchwałą Rady Miejskiej w sprawie współpracy z tymi organizacjami.

3. Kontrola podmiotów prowadzących sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.

Prowadzona przez osoby upoważnione przez Burmistrza, zgodnie z obowiązującym prawem i przepisami, a szczególnie Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz Ustawy o swobodzie działalności gospodarczej.

4. Wynagrodzenie Członków Gminnej Komisji

Członkowie Komisji otrzymują miesięcznie wynagrodzenie za pracę w Komisji w wysokości: 400 zł brutto przewodniczący i sekretarz, 350 zł brutto – członkowie.

VII. FINANSOWANIE PROGRAMU

Źródłem finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w roku 2018 są dochody własne Gminy z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych. Dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż alkoholu i wydatki na realizację zadań określonych w niniejszym Programie będzie zawierała uchwała Rady Miejskiej w Stąporkowie w sprawie budżetu Gminy Stąporków na rok 2018.

Środki finansowe niewykorzystane w roku 2018 nie zostaną przesunięte, jako środki niewygasające do kontynuacji zadań w roku następnym.

VIII. MONITOROWANIE PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ NA TERENIE GMINY STĄPORKÓW I EWALUACJA PROGRAMU

Systematyczne monitorowanie sytuacji w zakresie uzależnień od alkoholu dostarcza informacji do planowania działań profilaktycznych oraz oceny ich skuteczności. System monitorowania stanowi zaplecze informacyjne dla podmiotów realizujących zadania z zakresu rozwiązywania problemów uzależnień. Monitorowanie zjawisk związanych z uzależnieniami na terenie gminy polegają w szczególności na:

- ewaluacji realizowanych programów,
- analizie sprawozdań z realizacji poszczególnych zadań,
- przygotowywaniu sprawozdań dla Rady Miejskiej w Stąporkowie.

Ewaluacja Programu obejmuje systematyczne, konsekwentne zbieranie danych oraz ich analizę i interpretację, w celu sprawdzenia czy działania zaplanowane w Programie zostały przeprowadzone zgodnie z założeniami. Ponadto analiza przebiegu realizacji poszczególnych działań w ramach Programu ułatwia zaplanowanie dalszych działań i interpretację efektów ewaluacji wyników Programu. Ewaluacji Programu dokonuje się po zakończeniu jego realizacji. W roku 2018 przeprowadzone zostaną badania monitoringowe, które zobrazują jak zmieniło się postrzeganie problemów alkoholowych, potwierdzą czy działania były prowadzone we właściwych kierunkach i co ewentualnie należy zmienić.

**RAMOWY PLAN REALIZACJI ZADAŃ PROGRAMU
Dział 851 "Ochrona Zdrowia" Rozdział 85154 Przeciwdziałanie Alkoholizmowi**

<i>Nazwa zadania</i>	<i>Sposób realizacji zadania</i>	<i>Realizator i podmioty współpracujące</i>	<i>Kategorie planowanych kosztów</i>
<p>I. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień pomocy społecznej, psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.</p>	<p>1) Współpraca z oddziałami leczenia odwykowego, 2) Dofinansowanie terapii stacjonarnych i wyjazdowych oraz innych zajęć terapeutycznych zwiększających skuteczność leczenia odwykowego, skierowanych dla osób uzależnionych, pijących ryzykownie i szkodliwie oraz członków ich rodzin, 3) Rehabilitacja, tj. wsparcie po leczeniu, zapobieganie nawrotom w celu: zachowania abstynencji, poprawy zdrowia psychicznego, nabycia umiejętności potrzebnych do rozwiązywania problemów emocjonalnych, rozwoju osobistego, odbudowania więzi rodzinnej. Realizacja działań zmierzających do aktywizacji zawodowej i społecznej osób uzależnionych, 4) Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i działania na rzecz integracji ze społecznością lokalną, finansowanie wybranych usług i programów realizowanych dla osób uzależnionych, członków rodzin z problemem alkoholowym oraz osób dotkniętych przemocą domową, 5) Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego uwzględniającego pomoc osobom uzależnionym i ich rodzinom, tj. specjalista ds. uzależnień, współuzależnień,</p>	<p>UM w Stąporkowie/ M-GOPS/ GKRPA/ ZI/ MGOKiS, firmy i osoby, którym zostanie zlecone wykonanie zadania, organizacje pozarządowe, podmioty lecznicze, policja.</p>	<p>W szczególności: - wynagrodzenia dla terapeutów, specjalistów, trenerów, szkoleniowców, firm i instytucji, - wynagrodzenia konsultantów, - dofinansowanie udziału w wyjazdach terapeutycznych (np.; ubezpieczenie, nocleg, dojazd, itp.), - koszty szkoleń dla osób realizujących zadanie, - koszty związane z poradnictwem specjalistycznym, tj.: koszty zakupu materiałów biurowych, wyposażenia zapewniającego obsługę, koszty wynikające z tytułu umów ze specjalistami realizującymi poradnictwo, - inne koszty bezpośrednio związane z realizacją zadania.</p>

	<p>psycholog, prawnik, pomoc terapeuty rodzinnego,</p> <p>6) Wspieranie działań grup samopomocowych, pomoc merytoryczna i lokalowa grupom wsparcia,</p> <p>7) Finansowanie szkoleń dla pielęgniarek i lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej w zakresie uzależnień i związanej z nimi przemocy w rodzinie,</p> <p>8) Dofinansowanie działalności specjalistycznych miejsc pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie (ośrodki i punkty interwencji kryzysowej, schroniska, placówki udzielające pomocy dzieciom – ofiarom przemocy w rodzinie, itp.),</p> <p>9) Finansowanie działań profilaktyczno – terapeutycznych dla ofiar przemocy domowej przy współpracy z ZI.</p> <p>10) Finansowanie superwizji/konsultacji lub innych form wsparcia dla osób zaangażowanych w udzielanie pomocy dotkniętym problemem alkoholowym/problemem przemocy.</p>		
<p>II. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych; tworzenie dzieciom i młodzieży</p>	<p>1) Finansowanie długofalowych programów profilaktycznych dla uczniów oraz szkoleń dla kadry pedagogicznej w zakresie prowadzenia zajęć profilaktycznych, a także dla rodziców - realizowanych w ramach pozaszkolnych programów profilaktyki; uczenie umiejętności służących zdrowemu i trzeźwemu życiu poprzez wydarzenia o charakterze:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kulturalno – turystycznym (rajdy, wycieczki), • edukacyjno – artystycznym (plenery, 	<p>M-GOPS/ GKRPA/ ZI/ MGOKiS, jednostki oświatowe, podmioty wyłonione w otwartym konkursie ofert, firmy i osoby, którym zostanie zlecone wykonanie zadania, policja,</p>	<p>W szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wynagrodzenia trenerów/prelegentów/firm realizujących zadanie, - materiały informacyjne i edukacyjne (m.in. literatura, ulotki, plakaty, foldery, broszury, banery, itp.), - materiały potrzebne do realizacji zajęć; wykonania transparentów, plakatów czy innych elementów kampanii własnych bądź regionalnych/ogólnopolskich, - koszt poczęstunku, w tym poczęstunki dla biorących udział w wydarzeniach/zajęciach,

<p>warunków do trzeźwego i zdrowego stylu życia m.in. poprzez organizację czasu wolnego, (także w okresie ferii i wakacji). Wzmacnianie czynników chroniących i motywujących do większej aktywności w życiu społecznym.</p>	<p>warsztaty, festiwale, festyny, pikniki integracyjne, konkursy),</p> <ul style="list-style-type: none"> • sportowym, które stanowią będą uzupełnienie oraz wzbogacenie realizowanych programów <p>2) Finansowanie działań promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania czasu przez dzieci i młodzież – rozwój zorganizowanych zajęć pozaszkolnych w świetlicach, świetlicach wiejskich oraz współfinansowanie działalności Placówki Wsparcia Dziennego „Dobra Przestrzeń” działającej w strukturze MGOPS w Stąporkowie,</p> <p>3) Wspieranie prospołecznych działań młodzieży przez mentorów/tutorów, programów liderkich i działań rówieśniczych z obszaru profilaktyki i promocji zdrowia.</p> <p>4) Realizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych, jako integralny element programu profilaktycznego uwzględniającego szeroki zakres zagadnień związanych ze zdrowym stylem życia (konstruktywne budowanie postaw młodych ludzi wobec używek, wzmacnianie czynników chroniących wobec rozwiązywania konfliktów oraz eliminowania przemocy).</p> <p>5) Udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach i akcjach informacyjno edukacyjnych, m.in. skierowanych do sprzedawców alkoholu (szkolenia i warsztaty); wykonanie i zakup materiałów profilaktycznych – prasa i książki specjalistyczne, broszury, plakaty, druki, ulotki, nagrody w konkursach oraz inne</p>	<p>podmioty lecznicze.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zakup/ prenumerata materiałów profilaktycznych: prasa i książki specjalistyczne, - nagrody w konkursach i zawodach, - koszty związane z organizacją konferencji, warsztatów i szkoleń zarówno otwartych jak i dla realizatorów programu (np. wychowawców świetlicy), - zakup sprzętu niezbędnego do realizacji zadania, w tym środków trwałych, - koszty ubezpieczenia i transportu uczestników zajęć, - koszty zakwaterowania i wyżywienia uczestników, - koszty wyjazdów edukacyjno – profilaktycznych, - koszty związane ze zleceniem wykonania diagnozy problemów społecznych, - inne koszty bezpośrednio związane z realizacją zadania.
--	--	----------------------------	--

	<p>materiały informacyjne, edukacyjne i promocyjne,</p> <p>6) Organizowanie i prowadzenie zajęć dla dzieci i młodzieży w okresie ferii i wakacji, z zachowaniem warunków przeprowadzenia działań profilaktycznych dot. Uzależnień,</p> <p>7) Organizacja i współorganizacja wydarzeń promujących rodzinę jako podstawową wartość w społeczeństwie, umacnianie postaw prospołecznych, integracja społeczności lokalnej,</p> <p>8) Warsztaty wspierającego rodzicielstwa – programy rekomendowane,</p> <p>9) Budowanie lokalnych koalicji na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, także w ramach porozumień z innymi samorządami lokalnymi oraz nagłaśnianie działań przy okazji różnych wydarzeń w gminie.</p> <p>10) Monitorowanie skali zagrożeń społecznych w środowisku lokalnych poprzez sporządzenie lokalnej diagnozy za pomocą przeprowadzonych badań i sondaży</p>		
--	--	--	--

<p>III. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.</p>	<p>1) Współpraca i wspomaganie działalności organizacji pozarządowych i innych jednostek pożytku publicznego w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień; 2) promowanie ciekawych projektów i inicjatyw społecznych w obszarze profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej zarówno w środowisku lokalnym jak i podczas wyjazdów.</p>	<p>M-GOPS/GKRPA/UM w Stąporkowie, podmioty wyłonione w otwartym konkursie ofert lub w trybie pozakonkursowym, jednostki oświatowe firmy i osoby, którym zostanie zlecone wykonanie zadania.</p>	<p>W szczególności: - wynagrodzenie dla firm, instytucji, osób prowadzących warsztaty i szkolenia, konferencje, fora, - koszty związane bezpośrednio z organizacją konferencji/wydarzeń promujących projekty, a także inicjatywy społeczne w zakresie profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej tj. poczęstunek, materiały niezbędne do realizacji tego zadania, - wynagrodzenie prelegentów, -koszty przewidziane w ofercie podmiotu realizującego zadanie zlecone w trybie otwartego konkursu ofert, jeżeli są one niezbędne do realizacji zadania oraz w trybie pozakonkursowym, -- inne koszty związane z realizacją zadania.</p>
<p>IV. Zapewnienie działania GKRPA i innych podmiotów realizujących zadania z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania przemocy.</p>	<p>1) Tworzenie warunków do pracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stąporkowie, Zespołu Interdyscyplinarnego oraz zespołów problemowych Komisji, 2) Szkolenia dla członków GKRPA i innych podmiotów realizujących zadania z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania przemocy, 3) Realizacja procedury zobowiązania do leczenia, 4) Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych i lokali gastronomicznych przez osoby upoważnione przez Burmistrza.</p>	<p>M-GOPS/ GKRPA/ ZI</p>	<p>W szczególności: - wynagrodzenia dla członków GKRPA, finansowanie obsługi administracyjno – technicznej, -koszty zakupu materiałów biurowych, niezbędnego wyposażenia, urządzeń, - szkolenia dla członków GKRPA oraz podmiotów realizujących zadanie, - pokrywanie kosztów sądowych i wydawania opinii przez biegłych orzekających w sprawie uzależnienia od alkoholu oraz innych kosztów wynikających z realizacji zadania.</p>

V. Ograniczenie dostępności alkoholu.	1) ograniczenie sprzedaży alkoholu w pobliżu przedszkoli, szkół, obiektów kultu religijnego (zgodnie z uchwałą nr VI/27/2007 z dn. 15 lutego 2007r.), 2) zakaz sytuowania lokali gastronomicznych podających alkohol w bezpośrednim sąsiedztwie miejsc, o których mowa w uchwale jw., 3) organizacja szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych/"zakup kontrolowany.	MGOPS/ GKRPA, policja i inne podmioty uprawnione, którym zadania zostaną zlecone.	W szczególności: - koszty organizacji szkoleń dla sprzedawców alkoholu, w tym: wynagrodzenie dla firmy/osoby prowadzącej szkolenie, - zapewnienie poczęstunku, - wynagrodzenie dla firmy realizującej procedurę „zakup kontrolowanego”, -inne koszty wynikające z realizacji zadania.
--	--	---	--